Samenwerking voor Gezondheid: Nieuwe Aanpak voor Preventie van Beroepsziekten

MSc. Julia van Beekum

Drs. Ing. Jolanda Willems

lexces

Aanleiding

Arbeidshygiënist

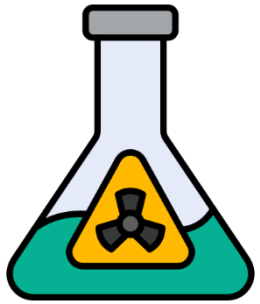

Blootstellingsrisico's

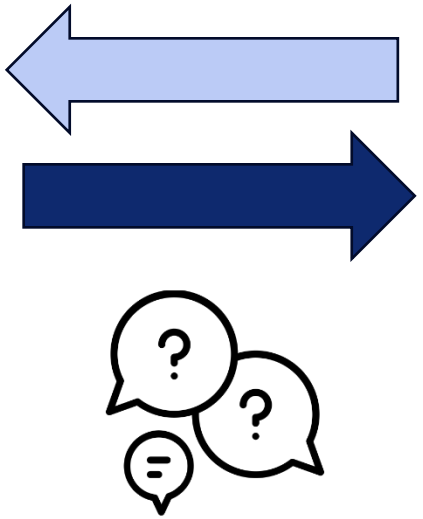

Welke gezondheidseffecten te verwachten bij huidige blootstellingsniveau?

Bedrijfsarts

Screening/opsporing in spreekkamer

lexces

Doel

De samenwerking tussen arbeidshygiënisten en bedrijfsartsen te verbeteren in het tijdig herkennen van gezondheidsproblemen die mogelijk veroorzaakt worden door blootstelling aan gevaarlijke stoffen tijdens het werk

Het ontwikkelen van een hulpmiddel dat een optimale vertaling van gezondheidsrisico's door blootstelling aan gevaarlijke stoffen in gezondheidsproblemen en beroepsziekten, en vice versa, mogelijk maakt

lexces

Methode

lexces

Aangepaste versie van Intervention Mapping

Intervention Mapping

Framework voor het ontwikkelen van gezondheidsinterventies

+

Community-based participatory research

Betrekken van stakeholders in iedere stap

lexces

Planningsgroep

6 Arbeidshygiënisten (AH)
6 Bedrijfsartsen (BA)

lexces

Stappen Intervention mapping

1. Probleemanalyse
2. Doelstelling bepalen
3. Ontwerp
4. Ontwikkeling
5. Implementatie
6. Evaluatie

lexces

Stap 1: Probleemanalyse

Scoping Review

Interviews

lexces

Stappen Intervention mapping

1. Probleemanalyse
2. Doelstelling bepalen
3. Ontwerp
4. Ontwikkeling
5. Implementatie
6. Evaluatie

lexces

Voorlopige Resultaten

lexces

Scoping Review

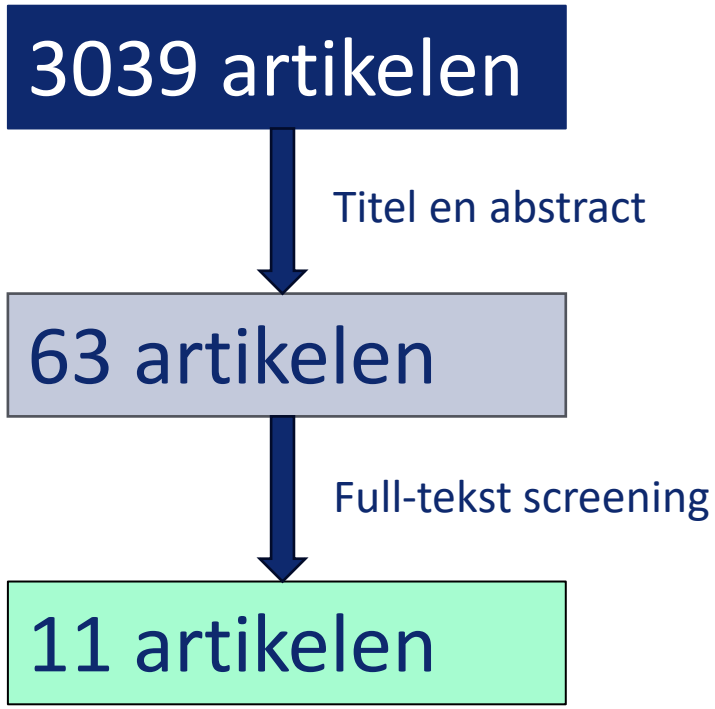

lexces

Scoping Review

- Geen klassiek studiedesign
- Lage kwaliteit
- Gedateerd
- Gelimiteerd gericht op blootstelling
- Overige en grijze literatuur moet nog onderzocht worden

➡ **Geen tot nauwelijks een directe vertaling**

lexces

Nederlandse interviews

- 17 interviews
  - 9 Arbeidshygiënisten
  - 8 Bedrijfsartsen

- Aangevuld door planningsgroep

lexces

COM-B model

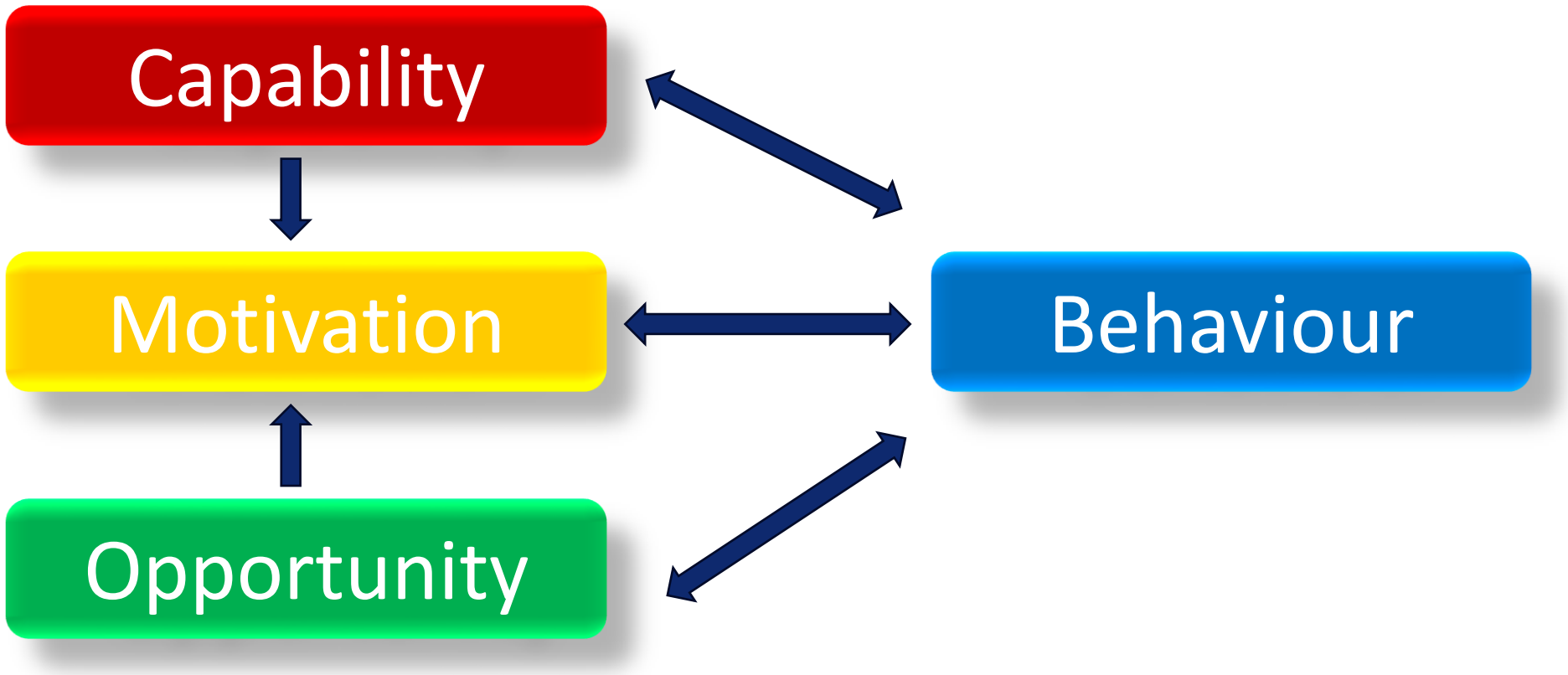

- MAXQDA

lexces

Capability

Vertaalslag eist praktijkervaring en kennis

- Gevaarlijke stoffen zijn geen dagelijkse praktijk voor BA
- Gebrek aan kennis gevaarlijke stoffen BA en elkaars vak
- Onvoldoende aandacht preventie in opleiding BA
  - Afhankelijkheid van praktijkbegeleider

Het duurt jaren voordat je daar veel ervaring en kennis in hebt opgebouwd.
Daarin is je opleiding absoluut onvoldoende – P1 (AH)

lexces

Opportunity

Vertaalslag eist ondersteuning van de omgeving

- Inrichting bedrijfsgezondheidszorg
  - Particuliere financiering
  - Focus op verzuim
- Afhankelijk van steun van de werkgever
- Marktwerking: disbalans tussen vraag en aanbod

__Een probleem is de huidige marktwerking__ en de marktvraag in een in een werkveld waar echt __tekort aan professionals__ is. Dat maakt het wel heel erg makkelijk, lucratief, fijn en verdienstelijk om vooral verzuim spreekuur te doen. Dan is het heel erg makkelijk om helemaal daarin weg te kwijnen op een comfortabele manier, dus dat is een deel van het probleem. __Dus die werkgevers stellen de vraag ik niet__. Het is overvolle markt. Dus je belandt heel snel in zo een stramien dat je vooral reactief gaat werken – P11 (BA)

lexces

Opportunity

- Wetgeving
  - Wetgeving kan stimulans zijn
  - Gebrek aan handhaving
  - Vaak pas actie na controle
  - Hinder aan privacy
- Arbodienststructuur
  - Verschil interne en externe arbodienst

Kijk voor heel veel bedrijven geldt: als jij externe arbodienst hebt. Die hebben elke keer ook een andere bedrijfsarts, ook voor het verzuim. ***Dus die hebben niet een vast aanspreekpunt en een vast gezicht*** *en die kennen ook de bedrijven gewoon heel slecht en wat daar wat daar gebeurt en dat wordt een steeds groter probleem – P3 (AH)*

lexces

Opportunity

- Betrokkenheid werknemer
- Middelen
  - Gebrek aan tijd
  - Gebrek aan geld
  - Gebrek aan toereikende documentatie (RI&E, stoffenregister)
- Ontoereikende informatievoorziening

> *Dus een aantal dingen, die heb ik geprobeerd op te vragen bij het bedrijf, zo van joh: jullie produceren het, wat voor onderzoeken zijn erover beschikbaar? Wat weten we erover over die stoffen? Kan ik die gegevens krijgen?* ***Die heb ik nooit gekregen*** *– P9 (BA)*

lexces

Opportunity

- Opleiding
- Complexiteit stoffen
  - Kwantiteit
  - Causaliteit
  - Mengsels

lexces

Motivation

Vertaalslag eist zelf-effectiviteit

- Interesse in gevaarlijke stoffen en preventie
- Assertiviteit

Dat moet je soms ook afdwingen. Als je bepaalde dingen heel leuk vindt, dan moet je zorgen dat je daar meer energie in kan steken en dat je daar goed in begeleid wordt, dus maar dat is echt ***een regie die je zelf moet pakken*** *dan op dit moment – P2 (BA)*

lexces

Probleemanalyse

Persoonlijke determinanten:
- Gebrek aan kennis van BA/AH
- Gebrek aan praktijkervaring en vaardigheden
- Gebrek aan assertiviteit
- Gebrek aan motivatie
- Gebrek aan interesse

Gedragsfactoren:
- AH en BA werken niet samen
- Geen vertaling van blootstellingsrisico's naar gezondheidseffecten (en vice versa)

Omgevingsdeterminanten:
- Positionering en inrichting bedrijfsgezondheidszorg (particuliere financiering, focus op verzuim)
- Complexe wetgeving en gebrek aan handhaving
- Complexe marktwerking (vraag/aanbod en snelle wisseling)
- Complexe arbodienststructuur (intern vs. extern, fysieke werkplekomgeving en isolering van taken)
- Gebrek aan middelen (tijd, geld en documentatie)
- Gebrek aan betrokkenheid van de werkgever
- Gebrek aan betrokkenheid van de werknemer
- Ontoereikende informatievoorziening (versnippering van informatie en tools)
- Complexiteit stoffen (kwantiteit en mengsels)
- Onvoldoende aandacht in opleiding

Omgevingsfactoren:
- Instrumenteel: Ontoereikende instrumenten
- Interprofessioneel: AH en BA kennen elkaar niet en komen elkaar niet tegen
- Organisatorisch: Gebrekkige organisatorische steun voor samenwerking
- Maatschappelijk: Focus op verzuim in bedrijfsgezondheidszorg

Gezondheidsprobleem:
- Gezondheidseffecten veroorzaakt door gevaarlijke stoffen worden niet tijdig herkend

Kwaliteit van leven:
- Beroepsziekte

Probleemanalyse

Herkennen jullie dit?
En missen wij nog wat?

Persoonlijke determinanten:
- Gebrek aan kennis van BA/AH
- Gebrek aan praktijkervaring en vaardigheden
- Gebrek aan assertiviteit
- Gebrek aan motivatie
- Gebrek aan interesse

Gedragsfactoren:
- AH en BA werken niet samen
- Geen vertaling van blootstellingsrisico's naar gezondheidseffecten (en vice versa)

Omgevingsdeterminanten:
- Positionering en inrichting bedrijfsgezondheidszorg (particuliere financiering, focus op verzuim)
- Complexe wetgeving en gebrek aan handhaving
- Complexe marktwerking (vraag/aanbod en snelle wisseling)
- Complexe arbodienststructuur (intern vs. extern, fysieke werkplekomgeving en isolering van taken)
- Gebrek aan middelen (tijd, geld en documentatie)
- Gebrek aan betrokkenheid van de werkgever
- Gebrek aan betrokkenheid van de werknemer
- Ontoereikende informatievoorziening (versnippering van informatie en tools)
- Complexiteit stoffen (kwantiteit en mengsels)
- Onvoldoende aandacht in opleiding

Omgevingsfactoren:
- Instrumenteel: Ontoereikende instrumenten
- Interprofessioneel: AH en BA kennen elkaar niet en komen elkaar niet tegen
- Organisatorisch: Gebrekkige organisatorische steun voor samenwerking
- Maatschappelijk: Focus op verzuim in bedrijfsgezondheidszorg

Gezondheidsprobleem:
- Gezondheidseffecten veroorzaakt door gevaarlijke stoffen worden niet tijdig herkend

Kwaliteit van leven:
- Beroepsziekte

Internationale interviews

- Turkije
- Zweden
- België
- Zwitserland
- Amerika

Meer op de planning!

lexces

Internationale interviews

- Belgische Codex: opsporingstechnieken PAGO en minimale toepassingfrequentie
- Bedrijfsgezondheidszorg bestaat alleen op academisch ziekenhuis niveau; kennis geconcentreerd
- Veel taken uitgevoerd door verzekeringsmaatschappij; korte opleiding BA
- Gedeelde vakken tussen AH en BA; meer stimulans om aan wetgeving te voldoen
- Zevenjarige opleiding voor BA; geen arbeidshygiëne

lexces

Brainstorm sessie

lexces

Oplossingsrichtingen

1 Opleiding/training

1A Meer aandacht voor preventie in opleiding BA
1B Gezamenlijke opleiding AH en BA vormgeven
1C: Anders, namelijk:

2 Specialisatie binnen de bedrijfsgezondheidszorg

2A Verdere specialisatie geregistreerde BA
2B Verdere specialisatie AH
2C: Anders, namelijk:

3 Extern netwerk/platform

3A: Binnen de bestaande structuren (NVvA, NVAB, contactgroep chemie en ICT) meer plek voor inhoudelijke discussie en kennisuitwisseling
3B: Behoefte aan een nieuw platform voor uitwisseling
3C: Anders, namelijk

4 Multidisciplinair overleg

4A: Binnen arbocontracten en/of offertes standaard MDO opnemen tussen AH en BA
4B: Anders, namelijk:

lexces

Oplossingsrichtingen

5 Database

5A Inzicht verkrijgen over welke informatie in welke database te vinden is
5B: Nieuwe database ontwikkelen (gezondheidseffecten per stof)
5C: Anders, namelijk:

6 Stappenplan/werkwijze

6A: Aanpassen en uitbreiden leidraad PMO gevaarlijke stoffen
6B: Indien mogelijk sectorspecifieke risicoprofielen-PAGO
6C: Nieuw stappenplan of werkwijze ontwikkelen
6D: Anders, namelijk:

7 Druk/stimulatie vanuit beroepsvereniging

7A: Criteria opstellen vanuit NVvA waar een RI&E gevaarlijke stoffen minimaal aan moet voldoen
7B: Visitatie eisen van BA: beoordelen wat een BA doet op het gebied van gevaarlijke stoffen
7C: Binnen arbocontracten en/of offertes standaard MDO opnemen tussen AH en BA (voorbeeld)
7D: Anders, namelijk:

8 Verbeterde handhaving

8A Regelmatigere controle
8B Hogere sancties voor bedrijven
8C: Anders, namelijk:

lexces

Bronvermelding
Afbeeldingen en pictogrammen: FreePik

Bedankt voor jullie aandacht

Contactgegevens:

Julia van Beekum
j.m.vanbeekum@amsterdamumc.nl